

Óli Jacobsen

William Heinesen:

Á DJÓRALÆKNAFERÐ
VIÐ CARL JOHAN BECH

Carl Johan Bech

At vera djóralækni í gomlum dögum var ikki bara sum at siga tað. Men keðiligt var tað ikki!

11. partur

Sum endi á hesi røðini um Carl Johan skal her greiðast frá eini tænastuferð, hann gjørdi saman við William Heinesen. Tað sæst ikki nær hon er gjørd, men tað er ikki seinni enn í 1927.

William skrivaði dagbók frá ferðini. Hon er í síni heild endurgivin í bókini *Det muntre Nord* hjá Bjarne Nielsen Brovst, sum kom út í 1987.

Eingin dugdi at skriva sum William, tí verður stóru partur endurgivin, sum hann hevur skriva tað.

Í hesi endurgeving verður eisini greitt nærri frá fleiri av teimum persónum, sum William nevnr.

Tá var annað lív í Vágshotni

Ferðin byrjar í Vágshotni, sum var "farstøðin" hjá mjólkabátunum í Havn, sum sigldu inn á Skálafjørðin og norður í Sundalagið. William greiðir ógvuliga stuttliga frá ferðini við Ruth, sum í 1908 gjørdist fyrsti ferðamannaskipið hjá Mjólkaforýningini:

"Ned ad Bryggebakken kommer to Kvinder, indhyllede i Tørklæder og Frakker, allerede guldene af Søsyege og bærende paa grønne ramponerede Kofferter. En barhovedet Mand kommer ud fra et Hus og ser sig omkring.

Nede paa den nye Bro i Frederiksaa, hvor Ruth har lagt til, staar Rubek, Símin av Skarði og hans Kone, en Lærer fra Kunø, nogle langskæggede fra Sundelaget, Carli, jeg og en Vædder med fire Horn og Mærkeseddel, af hvilken fremgaar, at den kommer fra Nordedal og skal til Solmundefjord. De to søsyge Kvinder kommer ombord og begynder at holde Tørklæderne op for Munden. Símin av Skarði tager en varm men behersket afsked med [konuni] Sanna, Vædderen langes ombord, og Ruth sætter sig i be-

vægelse, foreløbig dog kun for at lægge til ved Broen igen og lade den før omtalte barhovede, nu kasketklædte Mand komme med.

Carli er forsynet med Fjeldstav, Vindjakke og Rygsæk. Vi faar plads inde i Rubeks Taarn [stýrhúsinum] og faar serveret nogle af de bekendte Rubekske Historier samt stærk mælkeholdig Te i store snavsede Krus.

Udenfor i Kulden staar Símun av Skarði og de andre Ikke-Olympen og fryser".

Teir koma fyrst til Lamba og vitja bóndan har, sum bjóðar teimum blóðpysu til døgurða. 'Tað var blivið myrkt, og teir fara inn í Syðrugøtu at læna eina lykt. Síðan gongur ferðin til Norðragøtu og so um fjallið til Leirvíkar, men tað var ikki bara sum at siga tað tá á døgum.

"Efter endnu en Gang at have faaet os en rigelig Snaps, begynder vi at bestige Lervigsfjeld. Det er bælgmørkt og gaar stejlt opad. Aftenen er vindløs, Mørket ligger som en Trussel over os, vi gaar gennem det som gennem en Minegang, ser kun Stien og de Nærmeste Sten".

Men uppi á fjallinum gøtumegin er kortini gelendari, sum tá var eitt stórt framstig. Men at koma oman Leirvíksmegin var munandi strævnari enn at koma upp á Leirvíksfjall.

Í Leirvík verður fyrst farið inn til Óla bónda, har tað verður tikið væl hond um teir, og teir sleppa til songar. Óli bóndi var einsamallur í húsi saman við eini dóttir.

"Vi anbringer os i hans store Køkken, hvor vi vasker Fødderne og skifter Strømper." Sum tað skilst var Óli bóndi mentaður maður.

Dagin eftir fara teir, eftir at hava notið allan blíðskap, út í tey húsini, har tað eru sjúk kúrátur, sum hava tørv á læknahjálp.

Ferðin til Kalsoyar

Dagin eftir gongur ferðin til Kals-

Ferðin byrjar við Ruth, sum her er á veg til Havnar. Ruth var eitt stórt framstig tá í tíðini

oyar, men tað var heldur ikki bara sum at siga tað.

Fyrst mátti farast við motorbáti til Fuglafjarðar.

"Vi var inde hos en Smed, en broder til den bekendte Slægt Petersen fra Fuglefjord. Han var lille, spinkel og bleg og med et stort graaligt Overskæg og Briller. Han snakkede uafledeligt med Mohrsk Ivrigheid og sagde hele tiden "Halgadoy".

So fóru teir við postbátinum úr Fuglafirði. Uttan fyri Kunoyargalvin fóru teir í ein bát, sum biðaði eftir teimum, og sum førði teir til Syðradals,

"hvor vi steg i Land og hjalp til med at hale Baaden højt op paa Skrænten ved hjælp af et Hejseværk".

Í Syðradali vóru teir inni hjá bóndanum Thomas Clementsen, og haðani fóru teir til Húsar, har teir fóru inn til bóndan, Jógvan á Heyggi, "hvis vældige Røgstue var lige saa varm som den var proper. Lige som mange andre Steder paa Norderøerne var den store gammeldags Komfur anbragt i en slags Nische og omgivet at lune Siddepladser, rundt langs Væggene var lange lyse Bænke, og i et Hjørne et stort firkantet Bord".

Her inni nutu teir allan møgugligan blíðskap. Teir fingur hvør sitt kamar, og William sigur, at hansara kamar var eitt hugnaligasta, hann hevur sovið í.

Dagin eftir fóru teir til Mikladals og síðan til Trøllanes.

Rosenmeyer datt oman fyra ferðir

"Vejen til Troldenæs er svær og imponerende, først op ad et stejlt Græsfjeld, saa hen ad en stejlt og højtliggende Li, og derefter gennem en berømt "Skora", der er berømt for den Fare, der er forbundet med at gaa gennem den. Under os laa en grøn Slugt, Djúpadalur, gennem hvis Bund en stor og stenet Elv løb. Paa flere Steder standsede Carli og pegede, idet han fortalte om Mænd, der var forulykket paa Grund af Sneskalver eller Stenskred. Bakken ned mod Troldenæs var meget brat og drivvaad, glat som Is, og vi kurede ned ad den, styrende med vore Fjeldstave, mens Vandet stod i store Buer omkring os.

Det var pinagtigt koldt paa Troldenæs. De fleste Mænd var paa Fjeldet efter Faar. Vi blev gæstfrit modtaget af en Kone, fik tørt Tøj paa, mens vort eget blev

hængt op til Tørring omkring Komfuret. Da vi havde spist et solidt Maaltid, gik vi ud, klædt i kolossale Søstøvler for at møde Mændene, som kom hjem med Faarene.

Vi traf den gamle Husmand Rosenmeyer Wolles, en gemytlig Graaskæg, der fire Gange var faldet ned ad Fjeldene ved Djúpadal og dog gik omkring endnu i Høj Alderdom paa hele Ben, den ene Gang var han dog nær forblødt. Det var højst aparte at gaa rundt her paa Troldenæs i fremmed Tøj og tale med denne muntre Mand med den mærkelige Skæbne og det bizarre Navn.

Fletting á Trøllanesi

Mændene kom ned fra Fjeldet, drivende Faarene foran sig og ind i Folden, hvor en Snes store Væddere blev udvalgte og benbundne.

Der var storartede Typer mellem disse Mænd, en af dem stod nede i den mudrede Fold og hev de tunge Væddere op. Han havde et rødt humoristisk Ansigt med betændte Øjenrande og hed Absalon.

Ham fulgte vi hjem med. I hans Røgstue var alt forberedt til Slagtning. Vædderne blev lukket ind i et bælgmørkt Siderum, Lamper blev tændt og hængt under Tværbjælkerne. Mændene valgte og vragede af en Række slebne Knive paa en Bænk og Slagtingen begyndte. Røgstuen, der til at begynde med var iskold, fyldtes med Damp og Varme. Blodet fra de døende Dyr rørt ned i Gryder og Kedler, Kvinderne gik ud og ind og hjalp til. Mændene lagde sig paa Knæ for at trække Skindet af Faarene, de saa ud som de sloges med de hovedløse Kroppe. Snart laa der Hobe af Tarme, Maver og Hoveder omkring det blodtilsølede Gulv. De nyttige Indvolde kastedes hen i et stort Trætrug. Kroppene blev hængt op i Rækker under Bjælkerne. En Olding gik omkring med en Bismer og vejede Tællen, mens alle saa spændt til".